

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL INTEGRITY AUTHORITY
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA**

**INSPECTORATUL DE INTEGRITATE
INTEGRITY INSPECTORATE**

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE nr. 109/31

mun. Chișinău

11 iulie 2024

Inspector de integritate principal al Inspectoratului de Integritate al Autorității Naționale de Integritate, Sergiu HÎNCU, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale, inițiat în privința dlui Grati Alexandru, consilier în cadrul Consiliului Raional Criuleni, IDNP XXXXX, cu domiciliul stabilit în XXXXX, în temeiul art. 7 alin. (1), art. 19, art. 32, art. 34 și art. 35 din Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*, a întocmit prezentul act de constatare, prin care:

A CONSTATAT:

La data de 30.08.2023, în cadrul Autorității Naționale de Integritate, a fost înregistrată sesizarea din oficiu cu nr. 04-03/1247, care în aceeași zi, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*, a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor, inspectorului de integritate principal Timoftică Ala.

Ulterior, la data de 01.02.2024, în temeiul art. 27, art. 30 din Legea nr.132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*, dosarul mi-a fost redistribuit spre continuarea controlului.

Potrivit sesizării, în ordin general, se menționează faptul precum că, *pentru anul 2020 și anul 2022, veniturile declarate ale familiei dlui Grati Alexandru, nu ar acoperi cheltuielile realizate în aceeași perioadă și anume urmare procurării diferitor bunuri.*

Astfel, urmare analizei materialelor acumulate în cadrul verificării prealabile, s-a constatat o bănuială rezonabilă de încălcare a regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale de către dl Grati Alexandru, ca urmare, prin Procesul-Verbal nr. 127/13 din 29.09.2023, a fost inițiat controlul averii și a intereselor personale.

De remarcat că, instituția declarării averii și a intereselor personale se aplică categoriilor de subiecți specificați la art. 3 al Legii nr. 133/2016 *privind declararea averii și intereselor personale*, la caz, dl Grati Alexandru, în corespundere cu art. 3 alin. (1) lit. b) din legea supra, este subiect al declarării averii și a intereselor personale, consilier în cadrul Consiliului Raional Criuleni.

Cu referire la perioada efectuării controlului, aceasta s-a desfășurat de la 30.10.2019, data validării mandatului prin hotărârea instanței de judecată, pînă la data de 29.09.2023, data inițierii controlului averii și a intereselor personale.

Or, conform art. 33 alin. (3) din Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*, controlul averii și al intereselor personale constă în verificarea datelor și a informațiilor privind averea deținută a persoanei supuse controlului, precum și modificările patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică.

În continuare, luînd în considerație exigențele art. 33 alin. (4) din Legea nr. 132/2016 *cu*

privire la Autoritatea Națională de Integritate, potrivit căroră, controlul averii și a intereselor personale se extinde asupra membrilor de familie, părinților/socrilor și copiilor majori ai persoanei supuse controlului, s-a stabilit că dl Grati Alexandru, este căsătorit cu XXXXX, avînd la întreținere XXXXX.

Aprecierea inspectorului de integritate

Cercetînd cu diligență cazul sesizat, studiind materialele acumulate, apreciînd explicațiile subiectului supus controlului, ținînd cont de probatoriul administrat în ansamblu și interconexiunea lor, raportate la normele materiale aplicabile cazului, inspectorul de integritate nu constată încălcarea regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale, avînd temei următoarele aspecte:

Pentru început, urmează a fi precizat că, în ordin general, esența controlului averii și a intereselor personale constă în stabilirea existenței sau a inexistenței diferenței substanțiale precum și/ sau constatarea declarării corespunzătoare sau necorespunzătoare a averii și a intereselor personale.

Respectiv, punctul de pornire privind stabilirea încălcării regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale, ține de probarea în concret a faptei precum și motivarea deciziei luate, nu doar afirmat prin preluarea anumitor texte de norme din lege.

Ca urmare, *sub primul aspect*, și anume dacă averea dlui Grati Alexandru și a familiei sale a suportat anumite modificări, și anume modificări sub aspectul de **diferență substanțială**, care în conformitate cu art. 2 din Legea nr. 133/2016 *privind declararea averii și a intereselor personale*, reprezintă *diferență care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie dintre averea subiectului declarării deținută la începutul perioadei în care acesta a devenit subiect al declarării, cumulată cu veniturile obținute în această perioadă, inclusiv veniturile membrilor de familie sau al concubinului/concubinei, pe de o parte, și averea deținută la începutul verificării, inclusiv cheltuielile realizate în această perioadă, pe de altă parte.*

Averea la rîndul său reprezintă *totalitatea bunurilor subiectului declarării, deținute în proprietate cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață sau aflate în posesia subiectului declarării ori a membrilor familiei ori a concubinului/concubinei lui în baza unor contracte de mandat, de comision, de administrare fiduciară, a unor contracte translativ de posesie și de folosință, precum și totalitatea drepturilor și obligațiilor patrimoniale dobîndite de subiectul declarării în țară sau în străinătate*, conform art. 2 din legea supra.

Astfel, avînd temei de drept prevederile art. 20 și art. 33 din Legea 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*, au fost acumulate documente și date în raport cu procedura de control, atît de la persoane fizice cît și juridece de drept public și de drept privat.

În continuare, perioada de control a fost divizată pe ani fiscali, respectiv, au fost analizate și raportate veniturile dobîndite la cheltuielile suportate, pentru fiecare an fiscal în parte.

Subsidiar, un aspect importat la procedura de control a averii este stabilirea disponibilității financiare, la începutul perioadei de control.

În acest sens, prin demersul nr. 04-31/3817 din 03.04.2024, s-a solicitat dlui Grati Alexandru, comunicarea dacă la data validării mandatului, împreună cu familia dispunea de anumite sume de bani care nu fac obiectul unor depuneri în instituțiile financiare (*cash*).

Prin declarația înregistrată în cadrul *Autorității* cu nr. 5682 din 16.04.2024, dl Grati Alexandru a indicat faptul că, la data validării mandatului, împreună cu familia dispunea de suma de 800 000 lei.

Analizînd datele acumulate în procedura de control, suma respectivă nu va fi luată în calcul ca numerar acceptat la începutul perioadei de control, ca sumă din care vor fi deduse cheltuielile ulterioare din considerentele care succed:

1. La data de 18.03.2019, dl Grati Alexandru, a depus declarația de avere și interese personale, anuală, în calitate de consilier în cadrul Consiliului Raional Criuleni, astfel, la rubrica *Numerar*, nu sunt indicate careva sume de bani care ar depăși 15 salarii medii pe economie;

2. Ulterior, la data de 27.11.2019, dl Grati Alexandru, a depus declarația de avere și interese personale, la validarea mandatului de consilier în cadrul Consiliului Raional Criuleni, din nou la rubrica *Numerar*, nu sunt indicate careva sume de bani care ar depăși 15 salarii medii pe economie;

3. În perioada de timp dintre depunerea declarațiilor supra, venitul familiei dl Grati Alexandru, la general a fost acumulat din salariul de la locul de muncă, indemnizațiile în calitate de consilier și transferuri de peste hotare.

Respectiv, luînd în considerație datele supra, raportate la declarația dlui Grati Alexandru, privind faptul că, la data accederii în funcție deținea numerar bani *cash* aproximativ 800 000 lei, acestea vin în contradicție, or, suma respectivă urma a fi inclusă la capitolul *Numerar*.

Mai mult ca atît, în perioada de control, subiectul, a beneficiat de două credite, lucru ce trezesc suspiciuni la deținerea numerarului menționat, respectiv, fapt ce nu se încadrează într-o logică financiară, cu alte cuvinte, deținînd numerar, se solicită credit, or, ultimul este costisitor, urmînd a fi achitate mai multe plăți în raport cu el, precum: dobînda anuală, comision de acordare, comision pentru administrarea și monitorizarea creditului, alte plăți.

Astfel, numerar acceptat la începutul perioadei de control va fi suma de 15 salarii medii pe economie, sumă care se deduce din faptul că odată cu depunerea declarației de avere și interese personale, subiectul declarării, declară la capitolul *Numerar*, doar suma care depășește valoare a 15 salarii medii pe economie.

<i>Perioada</i>	<i>30.10.2019-31.12.2019</i>	<i>01.01.2020-31.12.2020</i>	<i>01.01.2021-31.12.2021</i>	<i>01.01.2022-31.12.2022</i>	<i>01.01.2023-29.09.2023</i>
<i>Sold acceptat la începutul perioadei de control/ la începutul anului, lei:</i>	104 625,00	156 139,33	438 719,03	660 195,52	259 516,17
<i>Venit (extrageri din conturi, venituri în numerar), lei:</i>	69 050,00	1 007 825,38	622 828,21	581 107,21	450 278,95
<i>Cheltuieli (numerar), lei:</i>	2 054,67	613 877,35	15 234,46	545 310,14	97 784,11
<i>Diferența (calculată la zi), lei</i>				-77 755,10	
<i>Sold la sfîrșitul anului, lei:</i>	156 139,33	438 719,03	660 195,52	259 516,17	505 128,64

Ca urmare, fiind raportate veniturile familiei Grati la cheltuielile realizate, pentru anul **2022**, se stabilește o disproporționalitate dintre acestea în sumă de **-77 755,10 lei**, ceea ce constituie 7,85 salarii medii pe economie (*conform HG nr. 458 din 29.12.2021, pentru anul 2022 salariul mediu pe economie a fost stabilit în mărime de 9 900 lei*), sumă care nu constituie o diferență substanțială.

Pentru ceilalți ani veniturile familiei Grati fiind raportate la cheltuielile realizate, nu înregistrează careva disproporționalități între ele.

Sub al doilea aspect, și anume constatarea declarării corespunzătoare sau necorespunzătoare a averii și a intereselor personale.

Sistemul informațional *e-Integritate*, generează faptul că, dl Grati Alexandru, în calitate de subiect al declarării averii și a intereselor personale, a depus declarații de avere și interese personale, în corespundere cu art. 6 și art. 7 din Legea 133/2016 *privind declararea averilor și intereselor personale*.

Subsecvent, subiecții declarării sînt obligați, în condițiile legii, să își declare pe lîngă averea deținută și interesele personale, mai mult ca atît, declarația de avere și interese personale reprezintă un act personal și irevocabil al subiectului declarării, depus pe proprie răspundere, respectiv poartă responsabilitatea pentru veridicitatea și deplinătatea informațiilor.

Astfel, fiind contrapuse informațiile din declarațiile de avere și interese personale cu cele din sistemele informaționale s-a constatat nereflexarea în declarațiile de avere și interese personale a două bunuri mobile, VW Polo, a.f. 2001 și VW Caddy, a.f. 2012.

Ca urmare, fiind asigurat dreptul la apărare, dl Grati Alexandru în argumentarea nedeclarării bunurilor supra a invocat precum că: *neindicarea în declarațiile de avere și interese personale a bunurilor mobile VW Polo și VW Caddy, relatez că mijlocul de transport VW Polo este avariat și imposibil de posedat și folosit, iar mijlocul de transport VW Caddy, este în posesia tatălui meu și nu-mi aparține, însă menționez că nu am avut/am intenția de a ascunde deținerea/posedarea mijloacelor de transport, reiterez că nu am fost instruit de către Autoritatea Națională de Integritate ca să cunosc că urmează să declar și bunurile în posesie sau care nu mai pot fi folosite.*

Ca urmare, conform art. 6 alin. (1) din Legea nr. 133/2016 *privind declararea averii și a intereselor personale*, care stipulează că, *declarația se depune anual, pînă în data de 31 martie, indicîndu-se veniturile obținute de către subiectul declarării împreună cu membrii de familie, concubinul/ concubina lui în anul fiscal precedent, de asemenea bunurile deținute și interesele personale prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. b)–m) la data depunerii declarației.*

Din sensul normei supra, raportată la caz, subiectul declarării urma a declara la captitolul IV *Bunuri mobile în țară și în străinătate* din declarația de avere și interese personale, bunurile respective, luînd în considerație circumstanțele de fapt se acceptă cele relatate, totuși indicîndu-se subiectului controlului să dea dovadă de o prudență mare la completarea declarațiilor de avere și interese personale, în caz contrar urmînd să-și asume riscurile, purtînd responsabilitatea pentru veridicitatea și deplinătatea informațiilor.

Pe cale de consecință, avînd temei de drept prevederile art. 34 alin. (2) și art. 35-36 din Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*, inspectorul de integritate,-

DECIDE:

1. Se constată lipsa încălcarea regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale de către dl Grati Alexandru, consilier raional în cadrul Consiliului Raional Criuleni;
2. Se aduce la cunoștința dlui Grati Alexandru, prezentul act de constatare și se informează despre dreptul că poate să-l conteste în termen de 30 zile de la emitere, la Curtea de Apel Chișinău (MD-2043, mun. Chișinău, str. Teilor nr. 4);
3. Se transmite prezentul act de constatare spre publicare pe pagina web oficială a Autorității Naționale de Integritate.

Inspector de integritate principal

Sergiu HÎNCU